

2.1.2 Dieren en planten voorspellen het weer

Het weer: haast iedereen praat er dagelijks over. Hoe het was, is of gaat worden. Een gespreksopener. Altijd wetenswaard, in alle media, meermaals per dag. Waarom? De interesse lijkt wel in onze genen te zitten. Het moet dan ook al 10.000den jaren ontzettend belangrijk geweest zijn. Een kwestie van leven of dood. Als het te nat of te koud was -of werd, of te heet en te droog raakten naakte apen onderkoeld of oververhit, verbrand, uitgedroogd... Of er was quasi niets meer te vinden van prooidieren of voedzame planten. Dus ja, tot voor de globalisering was het weer erg bepalend voor onze kansen om te overleven. En door dat 's morgens goed in te schatten wist je of een foerageertocht je meer energie kon opleveren dan kosten. Sommige mensen voelen nog weer voorspellende luchtrukverschillen in hun gewrichten. Maar ook uit observatie van onze omgeving leerden we veel.

2.1.3 Verschil tussen weer en klimaat

Belangrijkste elementen van weer en klimaat zijn temperatuur, luchtvochtigheid, neerslag, bewolking en wind; maar ook zicht, luchtdruk e.a.

Het weer is hier en nu, het kan zeer dynamisch, snel en lokaal veranderen.

Het klimaat 📖 heeft een andere tijdschaal en werkt met het gemeten gemiddelde weer over een bepaalde periode van bv. 30 jaar.

Dieren voelen atmosferische veranderingen beter aan dan mensen. Het gedrag van dieren kan ons daarom iets vertellen over het te verwachten weer 📖.

Bijen 📖 ver van de korf: mooi weer. Blijven ze dicht bij de korf dan komt er regen.

Laten bijen de wintergaten open, zachte winter. Maken ze veel honingvoorraad, strenge winter.

Als de bij naar huis toe vlucht, dan zit er regen in de lucht.

Er komt slecht weer als steekvliegen agressief zijn, spinnen uit hun web kruipen en zich onder bladeren verschuilen en mieren naar hun nest kruipen.

Er komt mooi weer als spinnen rustig in hun web zitten of een nieuw of groter web bouwen.

🎵 *Er is weinig regen, maar gelukkig wel van een goed jaar.*

Als er regen op komst is lijken bijen en vlinders te verdwijnen uit de bloembedden die ze meestal bezoeken.

Als de muggen dansen gaan, dan is 't met regenen gedaan.

Vliegen 📖 hoog, mooi en droog. Vliegen laag, regenvlaag.

Door de luchtdruk vliegen insecten lager bij naderende regen. Vlak voor een bui vliegen insectenetende vogels, zoals de zwaluwen, lager bij de grond, net als hun prooi.

Vissen springen uit het water om laagvliegende insecten te vangen.

Als het regent en de kippen (en koeien) schuilen, dan regent het niet lang. Lopen de kippen 📖 echter in de regen, dan blijft het dagenlang regenen.

De vink en de zwarte specht hebben een 'regenroep'. Niet iedereen vindt die onfeilbaar.

Meeuw aan land is storm voor de hand.

♪ *Er zijn zoveel spreuken over gedrag en gezang van verschillende vogels, en het weer, dat je -als je een vogel hoort -mag veronderstellen dat het zal gaan regenen. Vroeg of laat.*

De grote modderkruiper (📖 spoelvormige vis met 10 baarddraden, *Misgurnus fossilis*) werd vroeger als barometer in een bokaal binnenshuis gehouden. Hij werd ook weeraal genoemd, en wordt onrustig als er onweer dreigt.

Is er storm op komst, dan verlaagt de atmosferische druk. De zenuwuiteinden kunnen een relatieve toename in druk van de gewrichtsvloeistof registreren. Pijnlijke gewrichten kunnen dus storm voorspellen.

Padden zouden in staat zijn om gassen of geladen deeltjes te detecteren die tot 5 dagen voor een aardshok voorkomen. Deze biosensoren verlaten dan hun voortplantingspoelen.

Hoe lang blijft het nog licht? Kijk in de richting van de (hori)zon. Strek je arm, handpalm en vingers naar je toe. De bovenkant van de bovenste vinger raakt onderkant van de zon. Per vinger reken je tot aan de horizon 15 minuten.

♪ *Weerman: man die 2x van geslacht is veranderd.*

Wist je dat -89,2 °C de laagste buitentemperatuur ooit gemeten is?

Wist je dat 57,7 °C de hoogste buitentemperatuur ooit gemeten is?

Planten

Er komt slecht weer als kegels van sparren of dennen en bloemen zoals haagwinde zich sluiten. De dennenappel beschermt zijn zaadjes tegen vocht. Zo voorspelt hij het weer: als de schubben dicht gaan, gaat het regenen. Als ze open zijn, wordt het mooi (droog) weer.

Figuur 6 Sparrenkegel Lievevrouwebedstro als weervoorspeller: wanneer er regen op komst is gaat het gedroogde kruid veel sterker geuren.

Als walstro een sterke geur afgeeft gaat het regenen. Bij een aangename geur gaat de zon schijnen.

Er komt goed weer als je ochtenddauw ziet op het zomerse gazon, er is dan weinig wind en weinig weersverandering.